

Nowe dla Polski środkowej Żądłówki.
Neue für Zentralpolens Fauna Akuleaten.

podał

KAZIMIERZ DROGOSZEWSKI (Łowicz).

W związku z ogłoszonym w T. XI. P. P. E. wykazem żądłówek zebranych przezemnie w Polsce środkowej, podaję obecnie nowe dla tego terenu gatunki, zebrane w r. 1933 i 34 w okolicach Łowicza i częściowo (w lipcu 33 i 34 roku) w okolicy Opatowa. Do niniejszego wykazu weszło parę gatunków, zebranych przygodnie w Skierniewicach, w Skarżysku n/Kam. i w Busku Kieleckim.

Obecnie prostuję błędy popełnione w wykazie 1932 roku. Mianowicie błędnie podane były zamiast innych gatunków: *Prosopis spilota* Först., *Halictus simplex* Blüthg. i *Crabro barbipes* Dahlb. Niedokładnie oznaczony poprzednio jako *Halictus prasinus* Sm. smuklik umieszczony został obecnie w wykazie pod właściwą nazwą jako *Halictus prasinus haemorrhoidalis* Schck.

Poczytuję sobie za miły obowiązek wyrazić na tem miejscu szczerą wdzięczność Panu Drowi Janowi Noskiewiczowi za pomoc w oznaczeniu trudniejszych gatunków i za udostępnienie mi odnośnej literatury.

Apidae.

- Prosopis bisinuata* Först. Łowicz, Opatów. VI—VII.
P. pratensis Geoffr. Łowicz. VII.
P. pictipes Nyl. Opatów. VII.
P. gibba S. Saund. Łowicz. V—VII.
P. punctulatissima Sm. Łowicz, Skarżysko n/Kam. VII.
P. gracilicornis Mor. Łowicz, 3. VIII. 35, 1 ♀.
P. Rinki Gorski. Opatów. VII.
Colletes cunicularis L. Łowicz. IV.
C. fodiens Geoffr. Łowicz. VIII. Na *Solidago Virga aurea*.
Sphécodes fuscipennis Germ. Łowicz. V.
S. scabricollis Wesm. Łowicz. VIII—IX.
S. gibbus L. Łowicz, Opatów. V—VII.
S. reticulatus Thoms. Łowicz. VI—IX.

- S. monilicornis* K. Łowicz, Opatów. VI—VII.
S. cristatus v. Hag. Łowicz. 11. IX. 34, 1 ♂. Nowy dla fauny Polski.
S. spinulosus v. Hag. Łowicz. VII—VIII. 35, ♀, ♂.
S. pellucidus Sm. Łowicz, Opatów. VI—VII.
S. subovalis Schck. Opatów. VII.
S. divisus K. Łowicz, Opatów. V—VII.
S. variegatus v. Hag. Łowicz, Opatów. VII—IX.
S. fasciatus v. Hag. Opatów. VII.
Halictus eurygnathus Blüthg. Łowicz, Opatów.
H. sexstrigatus H. Schck. Łowicz.
H. costulatus Kriechb. Łowicz.
H. prasinus haemorrhoidalis Schck. Łowicz.
H. leucozonius Schrank. Łowicz.
H. zonulus Smith. Łowicz.
H. albipes F. Skierniewice.
H. linearis Schck. Opatów.
H. pauxillus Schck. Łowicz, Opatów.
H. villosulus K. Łowicz, Opatów.
H. brevicornis Schck. Łowicz.
H. brevicornis aciculatus Blüthg. Łowicz.
H. limbellus Mor. Opatów. W Polsce znany dotąd tylko z Kazimierza n. W.
H. minutissimus K. Łowicz.
H. intermedius Schck. Łowicz.
H. semilucens Alf. Łowicz, Opatów.
H. politus Schck. Opatów.
H. subauratus Rossi. Łowicz, Opatów.
H. viridiaeneus Blüthg. Łowicz, Opatów.
H. aeneidorsum Alf. Łowicz.
Andrena carbonaria L. Łowicz IV—V i VII—VIII; Opatów VII.
A. c. v. nigrospina Ths. Łowicz. V—VI; (zbierane w tym roku, co poprzedni w IV).
A. tibialis K. Łowicz. V.
A. bimaculata K. Łowicz. IV—V i VI—VII; Opatów. VII.
A. Morawitzi Ths. Łowicz. IV.
A. cineraria L. Łowicz. IV—V.
A. gallica Schmied. Busko Kiel. VII. Na *Eryngium planum*.
A. nitida Geoffr. v. *baltica* Alf. Łowicz. IV—V.

- A. Jakobi* Perk. Łowicz. V.
A. praecox Scop. Łowicz. IV—V.
A. batava Pér. Łowicz. IV—V.
A. clarkella K. Łowicz. IV.
A. hattorfiana F. Opatów. VII.
A. marginata F. Łowicz. VIII. ♀.
A. cingulata F. Łowicz. V.
A. ventralis Imh. Łowicz. IV—V.
A. chrysoceles K. Łowicz. IV—V.
A. fulvicornis Schck. Łowicz. 1935. Tylko ♀.
A. argentata Smith. Łowicz. VI.
A. sericea Christ. Łowicz. IV—V i VI—VII.
A. humilis Imh. Łowicz, Opatów. VI—VIII.
A. fulvago Christ. Łowicz. V—VI.
A. fulvida Schck. Łowicz. V.
A. polita Sm. Opatów. VII.
A. labiata Schck. Łowicz. V—VI.
A. curvungula Thoms. Opatów. VII. ♀, ♂.
A. minutula K. Łowicz, Opatów. VII—VIII.
A. minutula K. v. *parvula* K. Łowicz. V.
A. minutuloides Perk. Łowicz, Opatów. V i VII—VIII.
A. alfenella Perk. Łowicz. VIII.
A. floricola Ev. Łowicz. VIII.
A. separanda Schmied. Opatów. VII.
A. ovatula K. Łowicz. V.
A. albofasciata Thoms. Łowicz, Opatów. VI—VII i VIII—IX
Rhophites 5-spinosus Spin. Łowicz, Opatów. VII—VIII. Na
Leonurus cardiacus, *Ballota nigra* i *Stachys palustris*.
Melitta nigricans Alfk. Łowicz. VII. Na *Lythrum salicaria*.
M. tricincta K. Łowicz. VIII—IX. Na *Odontites serotina*.
M. Wańkowiczi Rad. Opatów. VII.
Macropis fulvipes F. Skarżysko n/Kam. VII.
Anthophora pubescens F. Łowicz. VI.
A. vulpina Pz. Łowicz, Opatów. VI—VII.
A. aestivalis Pz. Opatów. VII.
Tetralonia salicariae Lep. Łowicz. VIII.
Eucera interrupta Baer. Opatów.
Megachile versicolor Smith. Łowicz. VIII.
Osmia aurulenta Pz. Łowicz. V—VI.

- O. papaveris* Latr. Opatów. VII.
O. parvula Duf. et. Pér. Łowicz. VI—VIII.
O. uncinata Gerst. Skierniewice. VI. W widnym lesie.
O. xanthomelaena K. Łowicz. VI.
O. cerinthidis Mor. Opatów. VII.
Eriades campanularum K. Opatów. VII.
Anthidium punctatum L. Łowicz. VI—VII.
A. oblongatum Latr. Opatów. VII.
A. strigatum Pz. Łowicz, Opatów. VI—VII.
Stelis signata Latr. Łowicz. VI.
St. aterrima Pz. Łowicz, Opatów. VI—VII.
St. ornatula Klug. v. *immaculata* Nosk. Łowicz. V.
Coelioxys aurolimbata Först. Łowicz. VI.
C. rufescens Lep. Łowicz, Opatów. VI—VII.
C. brevis Eversm. Łowicz. VI—VII.
Epeolus cruciger Pz. Łowicz. VII.
Nomada sexfasciata Pz. Łowicz, Opatów. VI—VII.
N. goodeniana K. Łowicz. V.
N. flavopicta K. Łowicz. VIII.
N. hillana K. Łowicz. VI—VII.
N. ruficornis L. Łowicz. IV—V.
N. Moeschleri Alf. Łowicz. IV—V. Nowy dla fauny Polski gatunek.
N. alboguttata H. Sch. Łowicz. V—VII.
N. flavoguttata K. Łowicz. VI.
N. fuscicornis Nyl. Łowicz, Opatów. VII—VIII.
N. femoralis Mor. Łowicz. VII.
N. armata H. Sch. Opatów. VII.
N. mutabilis Mor. Opatów. VII.

Vespidae.

- Odynerus (Symmorphus) murarius* L. Opatów. VII.
O. (Lionotus) nigripes H. Sch. Opatów. VII.
O. orbitalis Ths. Łowicz. VIII.
O. (Microdynerus) helveticus Sauss. Łowicz. VI.
O. (Hoplopus) laevis Schck. Łowicz. V—VII.
O. (Hoplopus) melanocephalus Gmel. Opatów. VII.
O. (Hoplopus) simillimus Moraw. (*dentifer* Drogosz.) Opatów. VII. Dr. J. Noskiewicz zakomunikował mi, że

podany przeze mnie jako nowy gatunek. *O. dentifer* (PPE XII) był już dawniej opisany przez Morawitza jako *O. simillimus* i podawany z Rosji wschodniej i Syberji (Horae Soc. Ent. Ross. 1866 i 1895).

Sphegidae.

- Crabro* (*Clytochrysus*) *chrysostomus* Lep. Łowicz. ♀, ♂.
C. (Rhopalum) tibiale F. Opatów. VII.
C. (Lindenius) albilabris F. Łowicz. VI—VII.
C. (Lindenius) armatus Lind. Opatów. VII.
C. (Entomognathus) brevis Dahlb. Łowicz, Opatów. VII—VIII.
C. quadricinctus F. Łowicz, Opatów. VII—VIII.
C. (Ectemnius) spinicollis H. Sch. Łowicz. VII—VIII. ♀, ♂.
C. (Ectemnius) rugifer Dahlb. Łowicz. VII.
C. (Solenius) larvatus Wesm. Łowicz. VIII. ♀, ♂.
C. (Cuphopterus) signatus Pz. Opatów. VII.
C. (Coelocrabro) leucostoma L. Łowicz. VII.
C. (Coelocrabro) podagricus Lind. Łowicz. VII.
C. (Coelocrabro) ambiguus Dahlb. Opatów. VII.
C. (Coelocrabro) capitosus Shuck. Łowicz. VIII. ♀, ♂.
Oxybelus mucronatus F. Łowicz. VI—VIII.
O. nigripes Ol. Łowicz, Opatów. VI—IX.
O. bipunctatus Ol. Łowicz. VI—VIII.
O. uniglumis L. Łowicz. VI—VIII.
O. sericatus Gerst. Łowicz. VI—VIII.
O. monachus Gerst. Łowicz. VII.
O. mandibularis Dahlb. Łowicz. V—VIII. ♀, ♂.
O. latidens Gerst. Łowicz. VIII.
O. latro Oliv. Łowicz. VIII.
Pemphredon (Diphlebus) austriacus Kohl. Łowicz. VIII.
Diodontus minutus F. Opatów. VII.
Dinetus pictus F. Łowicz. VI.
Miscophus bicolor Jur. Opatów. VII. ♂.
M. spurius Dahlb. Łowicz. ♀.
Gorytes mystaceus L. Łowicz. V—VI.
G. (Hoplisus) 4-fasciatus F. Łowicz. V—VI.
G. (Hoplisus) dissectus Pz. Łowicz. VI.
G. (Hoplisus) 5-cinctus F. Łowicz. VII.

- Mellinus sabulosus* F. Łowicz, Opatów. VI—VII.
Nysson maculatus F. Łowicz, VIII.
N. interruptus F. Łowicz. ♀, ♂.
N. spinosus Forst. Łowicz. ♀, ♂.
Tachytes europaea Kohl. Łowicz. VI—VII.
Tachysphex nitidus Spin. Łowicz. VI—VII.
T. panzeri Lind. Łowicz. VI—VII.
Astata boops Schrank. Opatów. VII.
A. stigma Pz. Łowicz. VII.
Philanthus triangulum L. Łowicz, Opatów. VI—VII.
Cerceris interrupta Pz. Łowicz. VII.
C. 5-fasciata Rossi. Łowicz, Opatów. VII—IX.
Ammophila campestris Jur. Łowicz, Skarżysko. VI—VIII.
Psammophila Luffi Edw. Saund. Łowicz. VII.
P. affinis Kirby. Łowicz. V—IX.
Psenulus fuscipennis Dahlb. Łowicz. VI.
Mimesa bicolor Wesm. Łowicz. VII—VIII.
M. unicolor Wesm. Łowicz. ♀.
M. equestris Wesm. Opatów. 15. VIII. 35, 1 ♂.
Trypoxylon figulus L. Łowicz, Opatów. VI—VII.
T. attenuatum Smith. Łowicz. Opatów. VI—VII.
T. clavicerum Lep. et Serv. Łowicz, Opatów. VI—VII.

Psammocharidae.

- Priocnemis fuscus* F. Łowicz. VII—VIII.
Calicurgus hyalinatus F. Łowicz. VIII.
Pseudagenia carbonaria Scop. Łowicz. VII.
Deuteragenia bifasciata F. Opatów. VII.
Psammochares infuscatus Lind. Łowicz, Opatów. VII—VIII.
Ps. fuscus F. Łowicz. IV—VIII.
Batozonus lacerticida Pall. Włocławek, Skierniewice. VI—VII.

Mutillidae.

- Smicromyrme rufipes* F. Łowicz, Opatów. VI—VII.

Chrysididae.

- Chrysis fulgida* L. Opatów. VII.
Ch. viridula L. Opatów. VII.

- Pseudochrysis neglecta* Shuck. Opatów. VII.
Spinolia unicolor Dahlb. Łowicz. ♀, ♂.
Hedychrum chalybaeum Dahlb. Łowicz. VII.
H. rutilans Dahlb. Łowicz. VI—VII.
H. Gerstaeckeri Chev. Łowicz. IX.
Hedychridium roseum Rossi. Opatów. VII.
Omalus auratus L. Skarżysko.
O. pusillus F. Opatów. VII.
Panorpes grandior Pall. Łowicz. VIII.
Cleptes nitidulus Dahlb. Łowicz.

Résumé.

Es werden neue für Zentralpolens Fauna Akuleaten, größtenteils aus der Umgebung von Łowicz und aus dem Bezirk Opatów, (gesam. 1933 bis 35) aufgeführt. *Sphcodes cristatus* v. Hag. und *Nomada Moeschleri* Alf. sind neu für Fauna Polens. Die erstgenannte Art hat ähnlich wie die vom Verfasser schon früher angegebene *Osmia emarginata* Lep. als Beispiel von südwestlichen Elementen der Akuleaten-Fauna von Łowicz zu gelten; indessen ist *N. Moeschleri* Alf. als eine nördliche Art aufzufassen. Die Fauna von Opatów weist, im Vergleich mit derjenigen von Łowicz, einen nicht unbeträchtlichen Reichtum an südöstlichen Arten, die weiter nach Norden und Nordwesten nicht mehr vordringen. Als solche können hier *Osmia cerinthidis* Mor., *Osmia ononidis* Fert. (*O. tergestensis* Ducke) und *Odynerus (Hoplopus) simillimus* Mor. genannt werden. Alle drei finden bei Opatów die Grenze ihrer Verbreitung in nordwestlicher Richtung.